

BEWAAR HET PAND

UITGAVE TOT BEVORDERING VAN DE HANDHAVING DER OUDE GEREFORMEERDE BEGINSELEN

Meditatie

Bijna behouden en toch verloren

"En zijn huisvrouw zag om van achter hem; en zij werd een zoutpilaar"

Genesis 19:26

Kleine dingen zijn groot. Zo worden ze als we zien ons zondaar-zijn, onze gelijkheid met ieder ander. Het is de genadige God Die onderscheid maakte. Ik zeg: wat was die vrouw van Lot bewelddadig. Ze was door het geloof van haar man geheiligd. Ook zij werd door de hand van een engel getrokken uit Sodom. De Heere Zelf zette ook haar op weg naar Zoar - de plaats van het behoud. Wie durft die dingen klein te noemen? Veracht de dag der kleine dingen nooit! Ze kunnen eeuwig tegen u getuigen.

Lots vrouw is niet in Zoar gekomen. Dat lag niet aan de Heere. Hij heeft geen lust in de ondergang van een menskind. De oorzaak van het niet-komen in Zoar lag bij Lots vrouw. Ze ging achter haar man aan, en toen was er dat achterom kijken, die ene blik naar achteren en....ze werd een zoutpilaar.

Zij ging in tegen het uitdrukkelijke bevel van de Heere. Hij had gesproken: "behoud u om uws levenswil; zie niet achter u om, en sta niet op deze ganse vlakte". Lots vrouw stond toch stil en ze keek toch achterom. Hoe erg is dat indien we ingaan tegen het bevel van de Heere, de God Die juist is genezen tot ons behoud. Dan kunnen we nooit zeggen dat de Heere niet ons behoud heeft gewild.

Die ene blik, dat omzien van Lots vrouw zegt heel wat. Dat geeft aan haar innerlijke gesteldheid. Ze laat erdoor in haar hart kijken. Allereerst bewijst ze erdoor dat ze twijfelt aan Gods waarachtigheid. Het oordeel zou komen over Sodom, maar Lots vrouw weet niet of het inderdaad komt. Och

wat komt die vrouw nu dichtbij ons. Hoe kunnen ook wij Gods waarachtigheid in twijfel trekken. De Heere komt met Zijn toezeggingen, met Zijn belofte van vergeving der zonde en van eeuwig leven en dat om Christus' wil. De Heere komt met de aankondiging van het grote gericht. Hij komt, Hij komt om de aarde te richten. We zullen allen staan voor de rechterstoel van Jezus Christus; en de mens twijfelt eraan, we denken zo maar: zou het wel waar zijn? Weet u wat wij, die de vader leugenen zijn toegefallen, dan doen? We maken de waarachtige God tot een leugenaar. Over die zonde zullen we niet moeten heenspringen, maar ernstig belijden voor Gods aangezicht.

Dat omkijken van Lots vrouw zegt nog meer. Ook dit: ze was niet los van Sodom. Alles wat van Sodom was, had haar hart. Daarom kon ze op dat beslissende moment Sodom niet loslaten. Ze vond niet in de Heere haar rijkdom en geluk, maar in dat wat van beneden, van de wereld is. Waarlijk - ze kon niet zingen: "welzalig zij, die in Hem hun heil, hun hoogst geluk beschouwen". God was voor haar niet geworden de Bron van het hoogste goed.

De Heere Jezus heeft gesproken: "Gedenkt aan de vrouw van Lot". Hoeveel te meer geldt die oproep juist vandaag. De dagen van Lot zijn weergekeerd. Het is eten en drinken en vrolijk zijn. De geest van de tijd heeft menig kerkmens te pakken. Wat kunnen we God en wereld combineren; wat kunnen we halfslachtig zijn; wat kunnen we twee heren dienen.

Het Evangelie is radikaal. Dat plaatst ons niet voor een en en, maar voor een of of. Niemand kan twee heren dienen. Hoe is het in uw leven? Kunt u loslaten? Vergeet u hetgeen achter is? Door

wedergeboorte en waarachtige bekeering kunnen we loslaten. Zo openbaren zich altoos die twee. Daardoor zeggen we: weg wereld en weg aardse schatten. Daardoor wordt God de Bron van het hoogste goed, God de Fontein van heil dat nooit vergaat, God Die Zijn Zoon gaf, Christus Jezus. In Hem, door Hem een schat van zegeningen, rijkdommen die nooit vergaan. Het ware geloof leert alles op de juiste waarde te taxeren. De schatten van beneden halen niet bij de schatten van de Heere Jezus. Gidsen die toeristen leiden langs de Dode Zee wijzen steenvast op pilaren. De een zegt: dat is ze; en de ander zegt: neen, dat is ze. Op de duur lacht iedereen. Maar de ernst blijft: Lots vrouw bijna behouden en toch verloren.

Christus is de Behouder. Aan de voet van het kruis op Golgotha daar is behoud, eeuwig behoud. Spoed u om uws levenswil, sta niet stil, zie niet achterom. Hier is Gods spreken tot u. De bewogen God, de barmhartige God.

't Zal toch niet van u gelden: bijna behouden en toch verloren? Dan zal het Tyrus en Sidon verdragelijker zijn in de dag van het oordeel.

Bijna behouden en toch helemaal verloren. Wat is dat erg!

Ds. v.Z.

Van de redactie

Ontmoetingsdag Kampen zaterdag 17 september 1994

We wijzen u nogmaals op de datum van de komende ontmoetingsdag. Deze zal D.V. zaterdag 17 september te Kampen gehouden worden. In de morgensamenkomst hopen te spreken ds. P. van Zonneveld en ds. A. van Heteren. In de middagsamenkomst ds. J. Veenendaal en ds. A. Baars.

Het onderwijs

De scholen zijn weer begonnen of zul-

len binnen afzienbare tijd weer hun deuren openen. We wensen onze kinderen en opgroeiende jeugd wijsheid en sterkte toe bij het onderwijs dat dit jaar weer gevolgd zal mogen en moeten worden. Het is een voorrecht dat wij in ons land zoveel scholen mogen hebben die Gods Woord en de belijdenis der Kerk tot grondslag mogen hebben. De Heere geve dat het ene nodige mag doorklinken in het onderwijs. Dat beseft en beleefd zou mogen worden dat wij in onderwijs geven en onder-

wijs volgen van de Heere afhankelijk zijn. Moge Hij bescherming geven op de vaak gevaarvolle wegen.

Verschijningsdatum volgende nummer Bewaar het Pand

Nr. 17 van ons blad zal D.V. 8 september verschijnen. De copy dient de donderdag voorafgaande aan de verschijningsdatum op het redactie-adres te zijn.

AvH.

Nederlandse Geloofsbelijdenis (67)

Bewogen tot vurige liefde

Het is onder ons gewoonte, dat op de Avondmaals-Zondag in de middag- of avonddienst een nabetrachtingspreek gehouden wordt. We kunnen ook spreken van dankzegging. 't Gaat om een aparte preek, die terugziet naar het gevierde Heilig Avondmaal. Eigenlijk is het geen officieel voorgeschreven prediking. In de eerste tijd na de reformatie was bepaald, dat de nabetrachting direct na het Avondmaal in dezelfde dienst zou plaatsvinden. In de twee-

de dienst zou men verdergaan met de catechismus. In de praktijk bleek er echter behoefte aan een afzonderlijke dienst. Al spoedig werd het in de vrijheid der kerken gegeven om zo'n aparte preek te houden. Die vrijheid is tot een vaste gewoonte geworden. Wij zouden vreemd opkijken als het niet zou gebeuren!

We kunnen zeggen dat dit een goede zaak is. Je hoort wel eens als bezwaar tegen een aparte nabetrachtingspreek, dat deze eigenlijk al in het laatste gedeelte van het avondmaalsformulier gegeven is. In theorie moge dat waar zijn, maar hoe is de praktijk van het nabetrachtingsleven? Het gaat om de vrucht, die onafscheidelijk verbonden is aan de rechte avondmaalsviering.

Artikel 35 heeft het niet over een aparte nabetrachtingspreek, maar spreekt wel over het wezenlijke element, waarom het daarin gaat. De vrucht van het Avondmaal wordt hier voorgesteld. We hebben het nog steeds over de rechte viering van het Heilig Avondmaal, zoals deze aan het eind van dit artikel beleden wordt. Als een soort slotsom wordt dan hier beleden, hoe het gelovig gebruik van dit sacrament uitkomt in het leven van de ware christenen: "Kortelijk, wij zijn door het gebruik van dit Heilig Sacrament bewogen tot een vurige liefde jegens God en onze naaste". Het is weer een korte zin, maar toch laat die zien hoe het echte leven van dankzegging en nabetrachting is!

Gods liefde

Nooit kan enig hart bewogen worden tot de liefde jegens God en de naaste als de liefde Gods er niet eerst is. De liefde van de Zijnen is wederliefde. Van die liefde Gods getuigt de tafel des Heeren zo rijk. De liefde van Christus komt er uit. Daar wordt die liefde betekend en verzegeld. Daar is

de verzekering van Zijn hartelijke liefde en trouw, dat Hij ZichZelf gegeven heeft voor de Zijnen. En in die liefde spreekt de liefde des Vaders. 't Valt op in het avondmaalsformulier, als er gesproken wordt van het lijden en sterven van Christus, dat dat gedeelte begint met de liefde des Vaders. Hij is, staat er, "van de Vader in deze wereld gezonden".

Heel opmerkelijk is het ook hoe datzelfde formulier laat zien, dat de ware dankbaarheid de diepste oorzaak heeft in de liefde Gods. Denk eens aan het laatste deel - na de bediening van de tafel - en dan vooral de verwijzing naar Romeinen 5:8: "Maar God bevestigt Zijn liefde jegens ons, dat Christus voor ons gestorven is, als wij nog zondaars waren". Die liefde Gods is niet bewogen geworden door iets in de voorwerpen, die God heeft liefgehad. Zij waren zondaars en blijven dat in zichzelf. Even tevoren worden ze nog anders benoemd: "goddelozen" en even verder: "vijanden". Hier is het wonder van Gods eenzijdige liefde. Uit die eeuwig diepe en volle bron kan er ook alleen liefde zijn in het hart van de Zijnen. Daar blijft het altijd een wonder vanuit die liefde Gods.

Vergeet het dan niet: hier staat niet dat tot liefde bewogen wordt door een beschouwing óver het Avondmaal. Duidelijk staat hier: "door het gebruik van dit Heilig Sacrament". Gaat het dan om iets anders dan het gelóvige gebruik? Aan de tafel wordt het verstaan, wie zij in zichzelf zijn en het wonder gespeld, dat God bereid heeft door de zending van Zijn Zoon. Daar wordt getuigd dat er vergeving is voor de grootste der zondaren in het offer van de Christus. Daar wordt het hart bewogen tot wederliefde. "Ik heb lief want de Heere hoort mijn stem, mijn smekingen" (Psalm 116). Liefde Gods, die in het hart en leven van doodschuldigen in zichzelf liefde ontsteekt door de Heilige Geest om Christus.

Telkens weer beweegt de Heere door middel van dit sacrament. Juist door de gemeenschap des geloofs met de gekruiste Christus. Steeds meer ontdekken de Zijnen in Zijn offerande. Steeds dieper en groter wordt het wonder van de liefde Gods, dat tot liefde beweegt.

De gemeenschap der heiligen

Bewogen niet alleen tot een liefde jegens God maar ook jegens onze naaste! Calvijn en anderen betrekken de liefde tot de naaste - in dit verband -

Dit blad is een uitgave van de stichting Bewaar het Pand te Meerkkerk verschijnt eens in de veertien dagen

COMMISSIE VAN REDAKTIE:

Ds. P. den Butter, Ds. A. van Heteren en Ds. D. Slagboom.

ADRES VAN DE REDAKTIE:

Copie voor het volgende nummer van "Bewaar het Pand" zenden naar: Ds. A. van Heteren, Voordijk 247, 2992 AL Barendrecht, telefoon 01806 - 13069.

ADMINISTRATIE:

A. Beukers, Toussaintplein 20, 2406 XL Alphen a/d Rijn, tel. 01720-74202, postrek. 70.43.50 t.n.v. de administrateur van "Bewaar het Pand" te Alphen a/d Rijn.

Abonnementsprijs f 10,- per jaar. Abonnementsprijs voor de Verenigde Staten en Canada 5 dollar per jaar.

Advertenties f 0,60 per mm met een kolombreedte van 6 cm.

Bij kontrakt korting.

ISSN nummer: 0166 - 4646

op de gemeenschap der heiligen. Die spreekt aan de tafel des Heeren op een bijzondere wijze. Daar is de gemeenschap met Christus in het geestelijk eten van het gekruisigde lichaam van Christus en het drinken van Zijn bloed. Zij worden daar door de Heilige Geest met Zijn heilig lichaam verenigd. Zij hebben zo gemeenschap met Hem en al Zijn goederen. Maar nu spreekt de gemeenschap met dat lichaam van Christus ook van de eenheid van al de kinderen Gods. Zij zijn door dezelfde Geest aan elkaar verbonden in het éne lichaam van Christus. Zo lezen we in het avondmaalsformulier:

“Daarbenevens, dat wij ook door die Geest onder elkander, als lidmaten van één lichaam in waarachtige broederlijke liefde verbonden worden; gelijk de Heilige Apostel Paulus spreekt: “één brood is het zo zijn wij velen één lichaam, dewijl wij allen eens broods deelachtig zijn”. Allen, die door een waar geloof aanzitten aan de tafel des Heeren worden door het ontvangen van hetzelfde brood aan elkaar verbonden. Zij zijn aan één tafel, eten één brood en drinken uit één drinkbeker.

Aan het Heilig Avondmaal wordt zo de band aan elkaar, van al de Zijnen, versterkt. Zij zijn samen één, de Kerk van Christus. Ziet, daar vallen alle muren weg die er tussen hen zijn. Daar is geen tegenstelling in rang of stand, in afkomst of volk.

Vanuit die eenheid in Christus, aan Zijn tafel bevestigd, wordt nu de liefde bewogen elkaar te zoeken en gemeenschap met elkaar te hebben. Het is een wonder, dat alleen uit God en het werk van Christus te verklaren is, dat die eenheid er is.

Gaat het niet om mensen, die van zichzelf niet anders zijn dan van de wereld, elkaar hatende en ieder het zijne zoekende? Maar nu is het vrucht van de rechte viering van het Heilig Avondmaal dat zij bewogen worden om die liefde te beleven. Wie door een waar geloof heeft aangezetten aan de tafel des Heeren en de kracht daarvan ontvangen heeft door de Heilige Geest, die wordt bewogen tot de liefde, die naar héél de Kerk des Heeren uitgaat. Dan is het om de eenheid te doen van allen, die de Heere in waarheid vrezen!

Niet alleen met woorden...

Het is weer een bekende passage over de eenheid van de Zijnen in het al zo vaak geciteerde formulier, dat zij allen te zamen één lichaam zijn “en zulks niet alleen met woorden maar ook met

de daad jegens elkander bewijzen”.

De vrucht van de rechte avondmaalsviering zal in elk opzicht niet alleen een zaak van woorden zijn maar ook uit moeten komen in de praktijk van het leven. Het geldt de liefde tot God. Daar mogen ook de woorden zijn in het spreken van wat God gedaan heeft, Wie de Heere voor hen is geweest aan Zijn tafel. Het wordt zeldzamer, maar het is er gelukkig nog wel, dat op de avondmaals-Zondagen en daarna gesproken wordt van wat God gedaan heeft.

Waar de drang in eigen hart is, gewerkt door Gods Geest, daar wordt er getuigd van het werk des Heeren, van wat er voor een verloren menskind in het offer van Christus verborgen ligt, van de weldaden, die om de verdienste van Christus geschonken zijn. Dan gaat de liefde tot God en de liefde tot de naaste ook samen. Dan is er een luisteren naar elkaar, een onderwijzen en opscherpen van elkaar!

Maar daar blijft de vrucht naar buiten niet uit. Daar wordt de eer van God in de wandel gezocht. Daar komt het uit in een Godvrezend leven. Gods kinderen komen er telkens in tekort. Toch zoeken ze het naar het nieuwe bestaan in het leven der bekering door het geheim van deze liefde, die in hun hart gewerkt is door de Heilige Geest. “Wat zal ik de Heere vergelden voor al Zijn weldaden aan mij bewezen? Ik zal de beker der verlossingen opnemen en de Naam des Heeren aanroepen”.

Het blijft ook niet verbogen daadwerkelijk tegenover de naaste, in de beoefening van de gemeenschap der heiligen. Het komt openbaar in het dagelijks leven, in het tot-hulp-zijn in de noden, in het dienen van elkaar.

Hier mag het woord van Calvijn wel spreken - Institutie boek IV, hoofdstuk XVII, 38 - “En wij zullen uitnemend in het sacrament gevorderd zijn, wanneer in onze harten deze gedachte ingedrukt en ingegraveerd is, dat wij niemand van onze broederen kunnen beledigen, minachten, verwerpen, schenden of op enige wijze kwetsen, zonder dat wij tegelijk in hem Christus kwetsen, verachten en schenden door onze onrechtvaardige bejegening; dat wij niet met onze broederen onenig kunnen zijn, zonder tegelijk onenig te zijn met Christus; dat wij Christus niet kunnen beminnen zonder Hem te beminnen in de broederen; dat wij zulk een zorg als wij dragen voor ons lichaam, ook moeten dragen voor onze broederen, die leden zijn van ons lichaam, dat we, evenals geen enkel

deel van ons lichaam door enig gevoel van smart wordt aangeraakt zonder dat het zich ook door alle andere delen verspreidt, het zo ook niet mogen dulden, dat een broeder enig kwaad lijdt zonder dat wij ook zelf door medelijden met hem worden geroerd”.

Terugzien en vooruitzien

’t Moet voor Gods kinderen wel beschamend zijn dat deze vrucht zo weinig uitkomt: bewogen tot een vurige liefde jegens God en onze naaste. Wat zijn ze vaak met andere dingen vervuld. Hoe lauw en dor als het over de Heere en Zijn dienst gaat! Hoe gemakkelijk kunnen ze soms aan de noden voorbijgaan van de naaste! Hoe is er vaak een ijveren voor eigen huis zonder bewogenheid met de breuken van de Kerk des Heeren! Breuken die niets met de waarheid Gods te maken hadden worden als vanzelfsprekend aanvaard, geen herstel gezocht. Is het niet mede oorzaak, dat we zo weinig van zegen horen?

Toch het werk des Heeren gaat door. Hij werkt de vrucht. Allereerst in het erkennen van eigen schuld. Ziet dan blijft het spreken wat de Heere in Zijn tafel gegeven heeft: de verzoenende kracht van het offer van de enige Zaligmaker. Rijk als de Heere door Zijn Geest daarin doet delen en de liefde van het hart weer bewogen wordt. Vanwege Hem, Die Dezelfde blijft in Zijn eenzijdige liefde en trouw.

Het doet ook vooruitzien. De liefde verlangt naar de Heere, naar Zijn gemeenschap, naar de volle vereniging met de hemelse Bruidegom. Onze belijdenis geeft niet direct aandacht aan het verlangen naar de wederkomst van Christus, dat toch aan de tafel des Heeren moet spreken. Het Heilig Avondmaal strekt zich uit naar de voleinding. Het zal eens vervuld worden in het Koninkrijk Gods. Horen we het hier toch niet door deze woorden heen: een vurige liefde jegens God en onze naaste? Die liefde verlangt en ziet uit. Die liefde is eerst tenvolle bevredigd als de reis ten einde is, de volle vereniging met deze Koning werkelijkheid zal zijn en de hele Kerk verenigd zal zijn rondom het Lam van God. “Zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams”.

D. Slagboom.

Verontrustende ontwikkelingen (24)

Hedendaags heidendom

Heidendom in Nederland

In het verleden heeft het den Heere behaagd de prediking van Zijn Woord te laten klinken in ons vaderland. Zendelingen zijn in Nederland gekomen en hebben het Woord Gods gepredikt. Dit werk heeft vrucht mogen afwerpen. De Heere heeft rijk gewerkt in ons vaderland in de tijd van de Reformatie en de Nadere Reformatie. Wel mogen we het verleden niet zonder meer idealiseren. Maar al was het ook in vroeger dagen echt niet alles goud wat er blonk, er was toch sprake van een algemeen beslag dat er uitging van Gods Woord, in ieder geval in veel grotere mate dan in onze dagen. We leven nu in een tijd van toenemende kerkverlating. Velen, met name in de grote steden, weten nauwelijks of helemaal niet wat de inhoud van de Bijbel is en zijn er evenmin van op de hoogte wat er nu eigenlijk plaatsvindt tijdens een kerkdienst. Wanneer zullen worden aangesproken kijken ze je met vragende ogen aan of ze zien met een meewarige blik op je neer. Zijn we bewogen met hen die zover verwijderd zijn van het Koninkrijk Gods? Raakt het ons in ons hart? Doet het ons pijn? Zouden we het graag anders zien? Mag er gebed zijn voor zulken? Of menen we diep in ons hart dat we toch eigenlijk wel beter zijn en beter doen dan velen in onze dagen? Is ons hart ten deze niet vreemd van hoogmoed? Het zou beter zijn indien er verwondering in ons hart zou leven dat wij nog wel naar de kerk gaan, nog wel weten wat er in Gods Woord staat opgetekend en nog willen leven (is dit alleen uitwendig of van binnen uit?) naar de normen van Gods Woord. Het zou goed zijn indien er bewogenheid met moderne heidenen zou zijn en indien er gebed voor zulken zou opstijgen. Gebed waarin de schuldbelijdenis doorklinkt dat er van de kerken in het algemeen en van Gods kinderen in het bijzonder niet datgene is uitgegaan wat er vanuit had behoren te gaan. Dat we ons mede schuldig mochten kennen aan het grote verval in ons vaderland.

Heidense afgoderij

We weten dat door de heidenen vele afgoden gediend werden. Niet alleen de ongewijde geschiedenis vermeldt ons dit, maar ook Gods Woord spreekt

daarvan. We lezen in de Bijbel van het dienen van de Baäl. Deze dienst ging gepaard met gruwelijke overtreding van het zevende gebod. De Bijbel meldt ons ook de dienst van de Mammon. Het geld was een zeer belangrijke macht. Ook de Moloch werd gediend. Aan de Moloch werden kinderoffers gebracht. In de gloeiend heet gestookte armen van het afgodsbeeld werden kleine kinderen levend verbrand. Van al deze zaken moet gezegd worden dat er niets nieuws onder de zon is. Het is niet voor niets dat er actie gevoerd moet worden tegen 06-nummers in telefoongidsen. Ook op andere manieren komen we de dienst van de Baäl in onze dagen tegen. Dreigen velen er niet aan te wennen in plaats hiervan dat zij zouden schrikken en ontzet zouden zijn? De overheid gaat de overtreding van het zevende gebod niet in voldoende mate tegen. Zij blijft daarbij schromelijk in gebreke. Zij handelt niet in overeenstemming met Gods Woord en Wet. Heeft het geld en de welvaart ook niet een zeer grote plaats, ja in vele gevallen een te grote plaats gekregen in onze kringen? Is dat iets anders dan de dienst van de Mammon in het verleden? Wanneer we denken aan het gruwelijke kwaad van abortus is dat vast niet minder dan de dienst van de Moloch in het verleden. Laten we ten deze niet vergeten dat wanneer wij onze kinderen alleen maar opvoeden voor dit leven zonder te rekenen met het ene nodige, we eigenlijk ook niets anders doen.

Een heidens karwei

Zo is wel gesproken over de formatie van het zogenaamde paarse kabinet dat nu we dit schrijven bijna werkelijkheid is. Het formeren van dit kabinet is wel een heidens karwei genoemd. Niet alleen omdat het lange tijd heeft geduurd voor het zover was, maar toch ook omdat het CDA buiten de regering is komen te staan. Voor het eerst sinds 1918 een regeringscoalitie zonder de inbreng van christen-democraten. Sinds vele jaren is dit nu werkelijkheid geworden. Dat tekent de situatie in ons vaderland. Het zal er voor hen die begeren te leven naar de normen van Gods Woord niet beter en gemakkelijker op worden. Het is al gesteld dat het traditionele

gezin, met de vader als kostwinnaar, tot het verleden gaat behoren. We vrezen dat de nieuwe wetgeving hierop toegesneden zal worden. Hebben we ook niet te vrezen voor de vrijheid van onderwijs? Hoe zal de wet gelijke behandeling worden toegepast? Welke ontwikkelingen zullen er verder komen als het gaat om de al bredere toepassing van euthanasie? We lezen in de kranten nu al van artsen die zouden rondreizen om het leven te beëindigen als de behandelende arts dit weigert te doen. Een veelheid aan verontrustende ontwikkelingen treffen we aan in ons vaderland.

Onze houding

Hoe dient onze houding te zijn ten aanzien van al de bovengenoemde zaken die we maar heel summier hebben kunnen aanduiden? Een veroordelende houding zonder meer past niet. Het is beter na te gaan wat de oorzaken zijn dat het zover is gekomen. Hoogmoed past evenmin. Al doen we beter dan anderen, we zijn van nature niet beter. Een dode klacht over de ontzettende toestanden en ondertussen gerust voortleven zonder er werkelijk last van te hebben is ook niet de juiste houding. Hoe met het dan zijn? De Bijbel geeft op deze vraag het juiste antwoord. Schuldbelijdenis past. We denken aan het gebed van Daniël die de schuld niet bij anderen zocht. Die de beschuldigende vinger niet uitstak naar een vreemde mogendheid die weggevoerd had uit het land der vaders in de ballingschap. Daniël mocht het heel anders zien en beleven. Hij mocht het uitspreken in het gebed: "Wij hebben gezondigd, en hebben onrecht gedaan, en goddelooslijk gehandeld en gerebelleerd, met af te wijken van Uw geboden en van Uw rechten. En wij hebben niet gehoord naar Uw dienstknechten, de profeten, die in Uw Naam spraken tot onze koningen, onze vorsten en onze vaders, en tot al het volk des lands..." Gebed is nodig. Ook voor een overheid die al minder rekening houdt met de normen van Gods Woord en Wet. Gebed voor hen die over ons gesteld zijn en voor de inwoners van ons al verder wegzinkende vaderland. We denken aan 1 Timotheüs 2:1 en 2 waar geschreven staat: "Ik vermaan dan voor alle dingen, dat gedaan worden smekingen, gebeden, voorbiddingen, dankzeggingen voor alle mensen, voor koningen en allen die in hoogheid zijn, opdat wij een gerust en stil leven leiden mogen in alle godzaligheid en eer-

baarheid.” Dat schreef de apostel Paulus ten aanzien van een overheid die ook niet rekende met de normen van Gods Woord. De Heere geve dat in gehoorzaamheid aan deze woorden

gebed opgezonden zou worden in onze dagen voor allen die regeringsverantwoordelijkheid dragen, dus ook voor een zogenaamd paars kabinet.

Ds. A. van Heteren.

Voor de jeugd (36)

De Samaritaanse vrouw

“En velen der Samaritanen uit die stad, geloofden in Hem, om het woord der vrouw, die getuigde: Hij heeft mij gezegd alles wat ik gedaan heb”

Johannes 4:39

Beste vrienden:

Jezus heeft tegen Zijn discipelen over zaaien en maaien gesproken. Het gebeurt door diegenen die door Hem daartoe in dienst genomen zijn. Die zaait kan het niet laten groeien, al komt er zonder zijn arbeid geen oogst. Die maait kan het ook niet laten groeien, al komt ook zonder zijn arbeid de oogst niet binnen. Zaaiers en maaiers zijn dus in zichzelf niet meer dan nietige instrumenten die door de HEERE worden gebruikt.

Het zijn ook gewillige instrumenten. Want de Heere heeft geen onwillig volk. Mijn volk zal zeer gewillig zijn, op de dag van Mijn heikracht. Zij dienen uit liefde. Zij zeggen: Uw liefdedienst heeft mij nog nooit verdrotten.

We keren in gedachten terug naar die vrouw, die al zo menigmaal onze aandacht gehad heeft. Zij is naar de stad gegaan en heeft het haar stadsgenoten gezegd: “Komt, ziet een mens, Die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb: Is deze niet de Christus?” Daar staat een vraagteken achter. Niet omdat het voor haar een vraag was, of Hij wel de Christus was. Integendeel. Haar vraag roept een bevestigend antwoord op. Deze is de Christus! Daar twijfelde zij niet aan. Zij wist uit de boeken van Mozes dat er een Profeet verwacht werd. Dat er een Messias komen zou. Zie vs. 25. Wie het was, daar had zij nog geen flauw idee van. Doch nu had zij Hem ontmoet. Het was een onverwachte, ongedachte, heel wonderlijke ontmoeting geweest. Hij was haar niet tegen getreden met pluimstrijkende woorden. Hij heeft haar niet geprezen, om haar te paaien. Integendeel. Hij heeft haar onomwonden de waarheid gezegd. Echt niet zo leuk om dat aan te horen. Haar gehele zondige leven had Hij bloot gelegd. Hij had haar verteld alles wat zij gedaan had. En dat was

niet zo mooi. Zij was in haar verleden een slechte vrouw geweest. En dan nu te moeten horen dat er EEN is, Die haar ganse leven doorgrondde. Het was eigenlijk net genoeg om zich zo snel als kon uit de voeten te maken. Om zo gauw mogelijk bij de Heere Jezus vandaan te komen. Wie wil nu horen wat hij in zijn leven allemaal heeft uitgehaalt? Ik dacht dat niemand daarop gesteld is. Het is om je weg te schamen, weg te vluchten. Ik hoorde eens een straatevangelist zeggen: Heel de wereld is een grote maskerade. Elk mens leeft achter een masker. Doet zich graag anders voor dan hij in werkelijkheid is. Doch als men met de Heere te doen krijgt, dan moeten de maskers er af. Hij doorgrondt en kent ons. Dat had die vrouw beleefd. Hij (Jezus) heeft natuurlijk nog meer gezegd tegen deze vrouw, dan alleen datgene wat zij gedaan had. Hij heeft ook tot haar gesproken over het “water des levens”. En dat een ieder die daarvan drinkt, in der eeuwigheid niet dorsten zal. Maar dat het in hem worden zal een fontein die springt tot in het eeuwige leven. We hebben daar over geschreven. Mogelijk zullen jullie je dit nog wel herinneren. De Heere doet nooit half werk. Hij ontdekt een zondaar niet, om hem naakt te laten staan. Hij is gekomen om te zoeken en zalig te maken, datgene wat verloren was. Dat is dus niet alleen zoeken, om zulk een vuile zondaar daarna aan zijn lot over te laten. Dat wordt door een ontdekte zondaar wel als “waardig” beleefd. Dat wil zeggen, dat als iemand ontdekt wordt, dan keurt hij zich niet waardig dat de Heere Zich nog verder met hem bemoeien zou. Dan leert hij ook die hoofdman te Kapernaum verstaan, die zeide: Heere, ik ben niet waardig dat Gij onder mijn dak zoudt inkomen. Doch de Heere is ook gekomen “om zalig te maken”. Dat laatste hoort er beslist bij. Dat is Zijn werk. Zoeken en ook zalig maken. Dat zit ook in de naam “Christus” verborgen. En die Naam heeft die Samaritaanse vrouw uitgedragen. Is deze niet de “Christus”? Hij

is de van God gezalfde tot Profeet, Priester en Koning.

Al zal de volle betekenis van Christus' naam nog niet tot die vrouw zijn doorgedrongen, in beginsel heeft zij er toch iets van leren verstaan. Hij ontdekt niet alleen, maar Hij bedekt ook. Ik denk hier aan dat bekende vers: Welzalig hij, wiens zonden zijn vergeven; Die van de straf voor eeuwig is ontheven. Wiens wanbedrijf, waardoor hij was bevlekt, Voor 't heilig oog des HEEREN is bedekt..... Dat die vrouw daar iets van verstaan heeft, daar legt haar enthousiasme getuigenis van af. “Komt, en ziet een mens, die mij gezegd heeft alles wat ik gedaan heb.” Als ze van ontdekking en bedekking niets had geweten, dan zou ze nooit haar stadsgenoten zo welmenend zijn tegen getreden, om ook naar Jezus te gaan. Wat heb je tenslotte aan een Jezus, die alleen maar ontdekt. Die alleen maar ellende laat zien, zonder ook de verlossing die in Christus Jezus is, te doen beleven? Die Samaritaanse vrouw had het mogen beleven. De liefde was in haar hart uitgestort. En de liefde is niet afgunstig. De liefde tot God, heeft ook liefde tot de naaste tot gevolg.

Dat is zo de bevinding van deze vrouw geweest. Het vers dat wij kennen (?): Komt luistert toe gij Godsgezinden, gij die de HEER' van harte vreest: Hooft, wat mij God deed ondervinden, Wat Hij gedaan heeft aan mijn geest.... bestond toen nog niet. Doch al waren de woorden van de zaak haar onbekend, de zaak van de woorden beslist niet. De grote vraag is, of wij daar ook iets van kennen, waar die vrouw openhartig getuigenis van gaf. Namelijk dat Jezus niet alleen ontdekt ten dode, maar dat Hij ook levend water geeft, ja, dat Hij dat Zelf is, en dan ten leven. Die vrouw is een “bevindelijke predikster” geweest. Ik schrijf dat niet zo, om daar door de weg naar de preekstoel open te zetten voor de vrouw. Want daar geeft de Schrift geen ruimte voor. Integendeel! “Dat de vrouw in de vergadering zwijge!” Al zijn er heden genoeg die er voor vechten dat de vrouw ook in het ambt moet staan. En het is te vrezen, dat dit op de duur nog gebeuren zal ook. Men wacht alleen de tijd af. En als men denkt dat die er rijp voor is, dan komt het. Geef maar acht. En bidt God dat het nooit zover komt. Want er zijn al twistpunten genoeg. En het zal ongetwijfeld tot gevolg hebben dat men nog meer van elkaar verwijderd, om van een zoveelste dreigende scheuring maar niet te spreken. Door

al deze dingen wordt de kerk naar buiten er des te minder geloofwaardiger door. Deze vrouw heeft niet de allure gehad

om dominee te worden. Verre vandaar. En toch heeft zij getuigd. Zij heeft goed van de Heere gesproken. En dat was haar als vrouw niet verboden.

Cursus Godsdienstonderwijs

De "Stichting Cursus Godsdienstonderwijs", uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten, verzorgt diverse cursussen die een belangrijke vormende waarde hebben; tevens geven ze een praktische toerusting. Er is een keuze uit de volgende cursussen:

A-cursus

Tweejarige voorbereidende cursus die op zestien zaterdagmorgens gegeven wordt (in Gouda op donderdagavond).

Ze omvat de volgende vakken: Bijbelkunde, Dogmatiek, Kerkrecht, Ethiek en maatschappijleer, Kerkgeschiedenis, Bijbelse oudheidkunde, Sekten en wereldgodsdiensten en Praktische Vakken.

B-cursus

Tweejarige voortgezette cursus, die aansluit op de A-cursus.

Ze is geschikt als vervolgopleiding, ook voor degenen die ervaring hebben in het onderwijs. Het vakkenpakket is hetzelfde als op de A-cursus.

De A- en B-cursus worden verzorgd in Amersfoort, Dordrecht, Goes, Gouda en Rijssen.

C-cursus

Deze eenjarige cursus, waar geen vooropleiding voor vereist is, geeft een praktische toerusting voor catechese, zondagsschool, evangelisatie en het leiding geven aan het verenigingsleven. Deze cursus die in Gouda wordt gegeven, voorziet met name in een behoefte voor ambtsdragers die catechisatielessen verzorgen.

D-cursus

Een verdiepingscursus met een vrijblijvend karakter (geen huiswerk). De cursus omvat twaalf avonden, waarbij steeds per drie avonden twee onderwerpen worden uitgediept. Deze cursus wordt gegeven in Gouda en in Goes.

E-cursus

Een vierjarige cursus theologie met twee varianten. Ze omvat zeventien college-avonden op de woensdag in Gouda. Na het tweede jaar kan men een keuze maken tussen twee varianten, namelijk de onderwijsvariant en de algemene variant. De onderwijsvariant is een wettig erkende 2e graads opleiding voor leraar godsdienst in het voortgezet onderwijs.

P-cursus

Hier worden onderwerpen van opvoedkundige aard behandeld. Een cursus zonder huiswerk, maar wel met groepsgesprekken. Deze cursus is vooral gericht op ouders of mensen die anderszins te maken hebben met het opvoeden van kinderen en de problemen die het met zich mee kan brengen. Deze cursus wordt in Gouda en Goes gegeven.

Cursus Grieks

Eenjarige cursus te Gouda, met het doel inzicht te verkrijgen in de grondtaal van het Nieuwe Testament. De grondtekst wordt onder leiding van Dr. Chr. Fahner toegankelijk gemaakt volgens de principes van de mede door hem ontwikkelde "Decotext".

Om organisatorische redenen zien wij de inschrijving voor één of meerdere cursussen graag vóór 1 september tegemoet.

Voor verdere informatie : de heer A.W. Burghout, tel.: 01677-31 18

Cursusleider : de heer B. Stolk

De opening van het nieuwe cursusjaar zal D.V. plaatsvinden op zaterdag 3 september in het kerkgebouw van de Ger. Gem. te Rotterdam-Centrum, Boezemsingel 30; aanvang 10.00 uur.

Waar haar hart vol van was, daar liep haar mond van over. Hadden wij zulke vrouwen (meisjes) maar meer. Ik zeg niet dat ze er niet zijn. Gelukkig wel, al kom je ze om het andere huis niet tegen. Daarom vrouwen/meisjes, als je hart vol is van de Heere Jezus, laat het dan als een fontein in je zijn. Mogelijk dat er door dat "water des levens" anderen nog tot jaloersheid worden verwekt.

God kan het gebruiken. Het zijn derhalve niet alleen dominees die God gebruikt tot uitbreiding van Zijn Koninkrijk.

Hij kan daarvoor gebruiken wie Hij wil. En dan behoren er ook vrouwen bij. Zo heeft Hij een eenvoudig meisje gebruikt, om een heidense generaal in kennis te brengen met de God van Israël. Zie 2 Kon. 5. Hier gebruikt de Heere een vrouw om velen uit de stad Sichar in aanraking te brengen met de Heere Jezus. Daar gaat het tenslotte over. Want als je zalig wilt worden, moet je toch met de Heere Jezus Christus in aanraking komen. Het is de enige Naam, die onder de hemel tot zaligheid gegeven is, door Dewelke wij moeten zalig worden.

Buiten die enige Naam is nergens enige zaligheid te zoeken of te vinden. Het is een Naam Die de wereld niet kent. Hij wordt veracht. Ook door jullie? Of is het anders? God geve het. Ik moet weer gaan eindigen. Jullie aller vriend

Ds. H.C. v.d. Ent.

Nadere Reformatie congres 1994

"Wat is Nadere Reformatie?" Deze vraag staat centraal op het Nadere Reformatie congres 1994. Het Nadere Reformatie congres zal worden gehouden op D.V. zaterdag 1 oktober a.s., om 10.30 uur in Pabo "De Driestar", Bleulandweg 492, 2903 HS Gouda. De dag staat onder leiding van de tweede voorzitter van de SSNR drs. C.J. Meeuse. Begripsverwarring heeft er toe geleid dat een SSNR-werkgroep, bestaande uit onder anderen prof. dr. C. Graafland, prof. dr. A.Th. van Deursen, dr. W.J. op 't Hof en drs. F.A. van Lieburg, de bestaande begripsomschrijving van de Nadere Reformatie grondig uitgebreid en herzien heeft. De voorlopige resultaten van deze begripsdiscussie zullen op het komende Nadere Reformatie congres worden gepresenteerd met een inleiding op het nieuwe concept door drs.

F.A. van Lieburg. Als "externe" deskundigen zullen prof. dr. W. van 't Spijker, drs. K. Exalto, ds. A. Moerkerken en prof. dr. A. de Reuver dit becommentariëren. Tijdens de middagbijeenkomst kunnen alle deelnemers aan de discussie bijdragen.

De deelnemingskosten voor het bijwonen van het dagprogramma bedragen f 20,- (inclusief koffie bij ontvangst en lunchmaaltijd). Inbegrepen is de concepttekst van de begripsomschrijving, die tevoren aan de inschrijvers zal worden toegezonden.

Aanmelding geschiedt door vòòr 5 september a.s. het verschuldigde bedrag over te schrijven op postbankrekening 5352562 of bankrekening 25.14.87.458, beide ten name van Stichting Studie der Nadere Reformatie te Bilthoven, dan wel door inzending van een betaalkaart of -cheque aan SSNR, Antwoordnummer 3520, 3720 WB Bilthoven.

Boekbesprekingen

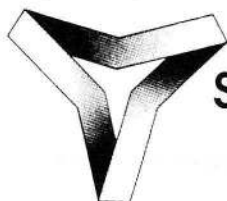
Ds. P. de Vries, **Om de toekomst van de Kerk**, 45 blz., f. 6,50, drukkerij gebr. Verloop, Alblasterdam. In de eerste lezing bespreekt de auteur de Gereformeerde Gezindte in de twintigste eeuw. Met name staat hij stil bij de dreigingen voor de Gereformeerde Gezindte: materialisme, afwijkingen in de leer, dode rechtzinnigheid, kerkisme en partijzucht. Ook komt aan de orde wat de Gereformeerde Gezindte nodig heeft: verootmoediging, wandelen naar Gods geboden, leesbare brieven van Christus te zijn en bewogenheid met de wereld. De tweede lezing gaat over het Samen op Weg-proces. De geschiedenis wordt behandeld. Er wordt gehandeld over de materiële gevolgen voor hen die niet meegaan met Samen-op-Weg. Tenslotte komt de houding aan de orde die volgens de auteur dient te worden ingenomen als Samen-op-Weg metterdaad een feit wordt. We willen bij de laatste lezing toch wel aantekenen dat er vanuit de afgescheiden kerken wel het een en ander valt te zeggen over datgene wat ds. de Vries schrijft. Zo wordt op blz. 43 de vraag gesteld of er na het opheffen van de Hervormde Kerk nog wel een Kerk zal blijven waar het Evangelie van vrije genade wordt verkondigd. De afgescheiden kerken worden brokstukken van de Hervormde Kerk genoemd (blz 17 en 26). Als de Hervormde Kerk zou worden opgeheven wat zou dan de reden kunnen zijn

zich niet bij deze brokstukken aan te sluiten? Op deze vraag geeft de brochure geen antwoord. Niettemin een brochure die veel stof tot nadenken geeft.

Samuël Pfeifer, **Psychische stoornissen en bijbelse zielszorg**, ingeleid door dr. J. van der Wal, 196 blz.,

f 24,50, Uitgeverij J.J. Groen en Zn., Leiden in samenwerking met GLIAGG "De Poort".

Dit boek is verschenen in de serie Praktisch en Pastoraal. Deze serie wil op begrijpelijke wijze voorlichting geven over levensvragen en -problemen. Ook dit boek bevat feitelijke informatie, pastorale bezinning en praktische adviezen. In onze tijd krij-

STUDIUM GENERALE 1994/1995

PROGRAMMA 1

Onbetaalde rekeningen van de kerk?

door: Drs. I.A. Kole

data: 16 en 30 september; 14 oktober 1994

PROGRAMMA 2

Ontwikkelingen op politiek terrein

door: Dr. G. Puchinger

data: 4 en 25 november; 9 december 1994

PROGRAMMA 3

Over de relatie van geloof, wetenschap, techniek en cultuur

door: Prof. Dr. Ir. E. Schuurman

data: 13 en 27 januari; 20 februari 1995

PROGRAMMA 4

Kunst van deze eeuw

door: Drs. J. Veldman,
S.M.W. Bezemer,
M.A. van Welie

data: 10 en 24 maart; 7 april 1995

Tijd: 19.45 - 22.00 uur

Plaats: Chr. Hogeschool De Driestar te Gouda

Kosten: f 45,- per serie van 3 avonden

Belangstellenden kunnen een folder aanvragen en zich aanmelden bij:

CHRISTELIJKE HOGESCHOOL DE DRIESTAR

opleidingsinstituut voor onderwijsgevenden op
reformatische grondslag

Bleulandweg 492, Postbus 368, 2800 AJ Gouda
Telefoon 01820-74700

gen al meer mensen te maken in hun familie- of kennissenkring met psychische stoornissen. Dr. Pfeifer is specialist op het gebied van psychiatrie en psychotherapie en geneesheer-directeur van een psychiatrische kliniek in de buurt van Basel (Zwitserland). Hij heeft zich gespecialiseerd op het terrein van de integratie van psychologie en theologie. Iets van de inhoud willen we weergeven. Er wordt geschreven over de hersenen en hun wonderlijke werking. Het ontstaan van psychische stoornissen. Neurosen, angst, dwang en histerie, depressies (ook ernstige) en schizofrenie. Ook wordt aangegeven hoe behandeling en verzorging dient plaats te vinden alsook welke houding tegenover mensen met psychische stoornissen dient te worden ingenomen. We hebben veel waarde- ring voor de inhoud van dit boek. Het

heeft onze kennis vergroot. Het theologisch uitgangspunt heeft wel vragen opgeroepen. Er wordt te gemakkelijk van uitgegaan dat de zieke bemoedigd kan worden en zo versterkt zal worden in het geloof door te wijzen op de liefde van God (zie bijv. blz. 115v). Er zijn immers ook onbekeerden die last krijgen van psychische stoornissen. Wie rekening houdt met deze kanttekening kan zeker goed gebruik maken van dit boek. Het trefwoordenregister achterin vergemakkelijkt het gebruik van het boek.

VOOR BIJBELS
IN STATENVERTALING

Veel gevraag-
de brochures
van de GBS

oooooooooooo

L.M.P. Scholten Het Boek, een onbetrouwbare gids	f 1,25
J. de Koning Om het zuivere Woord	f 4,75
A. Bergsma Statenvertaling contra Nieuwe Vertaling	f 3,95
A. Bergsma Groot Nieuws, een ramp voor de kerk	f 4,75
Drs. W. van den Hoorn De Heilige Schrift en haar gezag	f 6,95
Ds. M. Baan De nieuwe bijbelvertaling in discussie	f 2,50
Ds. J. van der Haar De nieuwe psalmberijming getoetst	f 3,00

In de boekhandel verkrijgbaar en in onze bijbeldepots. Een uitgebreide folder wordt u op verzoek toegezonden. Bestellingen zonder postzegel naar:

GEREFORMEERDE BIJBELSTICHTING

Antwoordnr. 2809, 4140 WB Leerdam, tel. 03451-10155

**Bemiddeling
Kraam- en
Gezinszorg
Meijer (B.K.G.M.)**

Reeds velen maakten gebruik van de bemiddeling voor Kraam- en/of Gezinszorg. Heeft u Kraam- of Gezinszorg nodig en u bezit geen TV, bel dan gerust.

**Bemiddeling Kraam-
en Gezinszorg Meijer**

Telefoon 02943 - 1145, mevr. J. Meijer.

buro voor architectuur en ruimtelijke ordening d. vroegindewij b.v., architect BNA

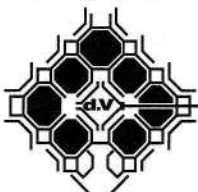
Een dynamisch bureau dat opdrachten ontwerpt en uitwerkt middels geavanceerde tekencomputers; alle overige werkzaamheden zijn eveneens geautomatiseerd.

Het bureau heeft een zeer uitgebreid en gevarieerd opdrachtenpakket in:

- * Utiliteitsprojecten
 - kantoren
 - scholen
 - kerken
 - bedrijvenparken
 - sociale werkplaatsen
 - multi-funktionele gebouwen

- * Woningbouw zoals:
 - gesubsidieerde (premie A - woningwet)
 - bungalows - 2 onder 1 kap
 - renovatie

in de regio, elders in Nederland, alsmede daarbuiten.

**buro voor architectuur en ruimtelijke ordening
d. vroegindewij b.v., architect bna reg. nr. 1.890126.262**

**oosthavendijk 46 3241 lk middelharnis tel. 01870-85800
postbus 82 3240 ab middelharnis fax 01870-86910**

*brood
en vis*

MEDISCHE NOOD!!

In Zuid-West China

Vanuit de bergdorpen in Zuid-West China is de zeer dringende vraag gekomen om medische klinieken. In deze omgeving is geen enkele medische zorg. Christen artsen willen daar gaan werken.

Deze kliniekjes zullen worden gebouwd in plaatsen waar de huisgemeenten samenkomen. Ze kunnen dan fungeren als kleine zendingsposten.

De bouw en inrichting van een kliniek kost f 50.000.-. Kunnen we met uw hulp 3 kliniekjes bouwen? De bergbewoners zien met grote belangstelling uit naar uw antwoord.

**ONTVANGEN: f 131.500.-
NOG NODIG: f 18.500.-**

Postgiro 31 55 32
Stichting "Bonisa-Zending"

Schoolstraat 17, 2161 HB Lisse, of op rek. 33.65.54.613 van Rabobank te Lisse, t.n.v. Stichting BONISA-zending. Gironr. van de Rabobank 183525.

Lezingen en informatie met of zonder dia's voor verenigingen en scholen kunt u aanvragen bij dhr. T. Schultink, tel. 05270-15063, Donaustaat 5, 8303 WL Emmeloord.

KRAAMZORG

**GEZINSZORG
BKG**

De Stichting Bureau Kraam- en Gezinshulp bemiddelt tussen hulpaanvragers en zelfstandige gediplomeerde verzorgenden.

Voor uw hulpaanvraag en/of inlichtingen kunt u bellen:

08385-27799

Voor kraamhulp graag tijd bellen!